ZONA DE SECURITATE.md

Moldova Suverană

COTIDIAN AL GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA

SIMBATA, 20 IUNIE 1992 — NR. 84-85 (17954—17955) — PREȚUL 1 rub.

MS — PAG. 2 «VREREA POPORULUI» DIN STINGA NISTRULUI A LUAT NAȘTERE ÎN CABINETUL DIN KREMLIN

PAG. 3 COMPROMISURILE SÎNT INUTILE CÎND ÎN JOC E PUSĂ SOARTA OMULUI SUFERIND

PAG. 4 PREȘEDINTELUI RUSIEI ÎI ESTE TOT MAI GREU SĂ-I ÎMBLÎNZEASCĂ PE CONSILIERII SĂI

HOTĂRÎREA

PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

PRIVIND DECIZIA COMISIEI MIXTE PENTRU REGLEMENTAREA PAȘNICĂ A CONFLICTULUI ARMAT DIN RAIOANELE DE EST ALE REPUBLICII MOLDOVA

Parlamentul Republicii Moldova **hotărăște:**

1. Se aprobă decizia Comisiei mixte pentru soluționarea pașnică a conflictului armat din raioanele de est ale Republicii Moldova din 17 iunie 1992.
2. Se exclude aplicarea forței în soluționarea problemelor legate cu condiția respectării prevederilor Constituției și legilor ale Republicii Moldova pe întreg teritoriul ei.
3. Se formează grupe de lucru în vederea aplicării Principiilor de bază pentru reglementarea pașnică a conflictului armat, instaurarea păcii și înțelegerii în raioanele de est ale Republicii Moldova:
   - pentru stabilirea controlului asupra respectării acordului de încetare a focului;
   - pentru dezangajarea părților aflate în conflict;
   - pentru dezarmarea și desființarea formațiunilor de autoapărare, a formațiunilor paramilitare și a structurilor lor comandatorice și pentru întoarcerea membrilor acestora la locurile lor de trai și de lucru;
   - pentru elaborarea statutului juridic al raioanelor de est ale Republicii Moldova;
   - pentru transformarea formațiunilor gărzii în subunități ale forțelor armate ale Republicii Moldova;
   - pentru restabilirea complexului economic unic;
   - pentru întoarcerea refugiaților la locurile lor de trai, asigurarea securității lor și recuperarea pagubelor ce li s-au produs;
   - pentru asigurarea cercetării în comun a crimelor, actelor de terorism și diversiune, eliberarea ostaticilor și predarea armamentului și a mijloacelor tehnice, de transport și de telecomunicații capturate.
4. Guvernul va asigura grupele de lucru cu mijloace de transport și cu alte mijloace tehnico-materiale necesare.
5. Prezenta Hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

Alexandru MOȘANU.
Președintele
Parlamentului Republicii Moldova

Chișinău,
20 iunie 1992.

NOTA REDACȚIEI: **Decizia comisiei mixte pentru soluționarea pașnică a conflictului armat din raioanele răsăritene ale Republicii Moldova va fi publicată în numărul viitor.**

SESIUNEA VIII-A PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

Pacea pare să se întroneze

Cele trei zile de lucru în cadrul sesiunii Parlamentului din săptămîna aceasta au trecut sub semnul activității comisiei a deputaților de a cerceta vărsările de sînge din zona de conflict. Comisia mixtă, creată de Parlament marți, și-a sedința de dimineață, a aprobat documentele elaborate: principiile de dezangajare a părților implicate în conflict și mecanismul dezangajării formațiunilor înarmate, după aprobarea cărora trebuie să se elaboreze o serie de documente de foarte mare importanță pentru soluționarea conflictului ca atare.

S-a discutat mult pe marginea ambelor documente. Au fost expuse opinii foarte contradictorii. O parte dintre deputații din raioanele din stînga Nistrului s-a declarat

(Sfîrșit în pag. 2).

Întîlnire cu președinții fracțiunilor parlamentare

În a doua jumătate a zilei de 17 iunie dl. Mircea Snegur, președintele Republicii Moldova, a avut o întîlnire de lucru cu președinții fracțiunilor parlamentare. În cadrul ei au fost discutate probleme vizînd relațiile executiv-legislativ, precum și modalitățile de soluționare a situației în raioanele din estul Republicii Moldova. În acest context au fost examinate căile de creare a unui guvern de coaliție, dat fiind că actualul guvern și-a prezentat demisia. S-a subliniat că la formarea unui guvern de coaliție trebuie să se procedeze ținîndu-se seama de prevederile Constituției Republicii Moldova și ale legislației în vigoare. Discuția a avut un caracter constructiv.

Serviciul de presă al Președintelui Republicii Moldova.

Conferința de presă a MAI

Buboiul coace la Tighina

La Conferința de presă, organizată recent de Ministerul de Interne al Republicii Moldova, au participat șase lucrători ai poliției din Tighina. Chestiunea-i că anume acum, cînd la Chișinău se depun eforturi gigantice pentru a stinge conflictul militar din zona nistreană, la Tighina se procedează invers: terorismul și banditismul gardiștilor smirnovișți capătă proporții uluitoare. Zeloșilor le-au fost aduse dovezi grăitoare în această privință. Indeosebi sunt supuși atacurilor și șantajului direct lucrătorii poliției locale. Pînă mai ieri ei, polițiștii, au activat paralel cu miliția, avînd grijă de stabilirea ordinii publice și frînarea criminalității în urbie. Acum polițiștii, familiile lor, sînt supuși unui terorism barbar.

Să vedeți, pînă acuma au fost exterminați la 40 de lucrători ai poliției: omul e capturat, arestat la ora 12.00, să zicem, și la ora 14.00 este împușcat. Acest fascism e «cultivat» de căpetenia gardiștilor, tovarășul Costenco, fost colonel al armatei sovietice, cu mari crime la activ. Cei aproape 500 de gardiști, înarmați pînă-n dinți, fac ce le trăsnește prin cap, nu ascultă și nu se supun administrației orășenești ori altor foruri. E un fel de anarhism, ridicat la nivelul absurdului.

Conferința de presă a fost condusă de domnul Victor Cătană, vice-ministru la interne, secretar de stat la acest minister, susținut de domnii Ghimn Pologov și Tudor Olaru, vicepreședinți ai comisiei mixte a Parlamentului, comisie menită să întroneze pacea în zonă.

Așa dar, se observă un lucru straniu: cu cît la Chișinău se muncește mai mult pentru stabilirea păcii, cu atît separatiștii caută nod în papură, diferite motive și ocazii să spargă liniștea. Acum buboiul se coace mai tare la Tighina.

Cor. «M.S.».

Înmînarea scrisorilor de acreditare

În ziua de 17 iunie, dl. Mircea Snegur l-a primit la reședința sa pe oaspetele de onoare din orașul Moscova, dl. Vladimir Pleciko, numit ambasador extraordinar și plenipotențiar al Federației Ruse în Republica Moldova, informează Moldova-pres. În cadrul ceremoniei de înmînare a scrisorilor de acreditare, Președintele republicii și șeful departamentului de politică externă al Rusiei au rostit scurte alocuțiuni.

Salutînd cu căldură, în numele conducerii Moldovei, sosirea la Chișinău a ambasadorului extraordinar și plenipotențiar al statului rus, dl. Mircea Snegur și-a exprimat speranța într-o dezvoltare constructivă a relațiilor moldo-ruse, constituite din vremuri străvechi. Domnia sa a menționat că în etapa actuală aceste legături sînt complicate de o serie de probleme legate de conflictul armat din raioanele de est ale republicii, exprimîndu-și totodată încrederea că prezența nemijlocită la Chișinău a unui diplomat cu experiență va ajuta la soluționarea cît mai rapidă a lor.

În cuvîntarea sa de răspuns, dl. V. Pleciko a transmis din partea conducerii ruse salutări și deziderate vizînd consolidarea legăturilor dintre cele două state. Diplomatul rus i-a făcut cunoscute Președintelui Moldovei intențiile ambasadei sale de a colabora în mod activ cu diferite instituții de stat din republică în interesul întăririi bazei de drept a acestor relații. Ambasadorul Rusiei și-a exprimat, de asemenea, dorința ca tot ce-i bun în relațiile între Moscova și Chișinău

să se înmulțească, iar ceea ce periclitează aceste legături să fie înlăturate prin eforturi comune.

La ceremonia de prezentare a scrisorilor de acreditare au luat parte dl. Nicolae Țiu, ministrul afacerilor externe al Moldovei, și dl. Anatol Krikunov, consilier superior la Ministerul de Externe al Federației Ruse.

IN FOTOGRAFIE: în timpul înmînării scrisorilor de acreditare.

Foto de
A. SIMANOVSCHI,
Moldova-pres.

PLECIKO Vladimir Iakovlevici

S-a născut în anul 1934. A absolvit Institutul de Stat de Relații Internaționale din Moscova. Din 1958 se află la muncă diplomatică în Ministerul Afacerilor Externe. A exercitat toate funcțiile serviciului diplomatic începînd cu cea de secretar al Consulatului General la Bratislava (R. F. C. S.).

A lucrat la ambasadele U.R.S.S. de la Praga și Londra, a exercitat funcțiile de consul general la New York și de locțiitor al reprezentantului permanent al U.R.S.S. pe lîngă O.N.U.

A participat la lucrările sesiunilor Adunării Generale ONU, Comitetului Politic Consultativ al Tratatului de la Varșovia, ale altor foruri internaționale.

În 1985—1987 a lucrat în aparatul central al Ministerului Afacerilor Externe al U.R.S.S. în funcția de șef al Direcției Consulare. Din septembrie 1987 și pînă în mai 1991 a fost ambasador al U.R.S.S. în Republica Malta. Are titlul diplomatic de ambasador extraordinar și plenipotențiar.

Posedă limbile ucraineană, rusă, engleză, cehă și slovacă.

Este căsătorit. Soția — Pleciko Svetlana Andreevna. Are o fiică — Natalia, un fiu — Iurie și două nepoate.

HOTĂRÎREA

GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA

nr. 385 din 8 iunie 1992

Cu privire la înaintarea cererii de demisie a Guvernului Republicii Moldova

Republica Moldova trece printr-o perioadă de afirmare ca stat independent și suveran, perioadă ce coincide cu transformări radicale privind democratizarea societății, tranziția la economia de piață, mutații substanțiale în mentalitatea fiecărui cetățean, crearea unui nou cadru juridic.

Aceste transformări radicale sînt inevitabil însoțite de unele depresiuni temporare în economie și reducere a nivelului de trai al populației, amplificate și de conflictul politic, impus de forțele proimperiale și comuniste, extins în conflict armat. Ele au reclamat aplicarea unor măsuri dure și nepopulare, care provoacă nemulțumiri și neîncredere în politica Guvernului.

În pofida caracterului lor nepopular, Guvernul a promovat ferm principiile de bază ale economiei de piață:

liberalizarea prețurilor, tarifelor, dobînzilor, salariilor;

reorganizarea proprietății;

demonopolizarea și concurența loială;

reformarea instrumentelor și metodelor de conducere a economiei;

protecția economică și socială a populației.

Această politică, însă, nu a găsit înțelegerea și susținerea adecvată din partea unor pături ale populației, diverselor forțe politice, și cu regret, nici chiar din partea organului legislativ suprem.

În condițiile create și pornind de la prevederile articolului 6 al Legii Republicii Moldova «Cu privire la Guvernul republicii», Guvernul Republicii Moldova HOTĂRĂȘTE:

A înainta Președintelui Republicii Moldova cererea de demisie a Guvernului în deplina componență.

OPINII

Nu-i timpul potrivit pentru demisie

Sîntem în al șaptelea an după tragedia de la Cernobîl, dar urmările ei ne pasc tot mai mult și mai mult. La închiderea acelui foc fără nădejdi, care mai continuă și astăzi, au participat și mulți feciori din republica noastră. Pe atunci se făceau abia primii pași pe calea democratizării și publicității, dar pînă la instaurarea acestora era cale lungă. Flăcăii noștri nu știau unde sînt duși, căci la comisariatul militar li se spunea fraza standard «Ocerednaia perepodgotovka».

Duși pentru trei luni acolo, mulți se grăbeau să se întoarcă acasă. Puteau s-o facă peste 24 de zile, dacă lucrau aceste zile direct la reactor. Însă nimeni nu știa cît îi va costa pe urmă acele trei luni de zile și în special cele 24 de zile lîngă reactor. Nemaivorbind de faptul că mulți rămîneau acolo și pe un termen mai îndelungat.

Așa s-a întîmplat că în pragul marilor evenimente sociale și politice, al crizei economice ne-am pomenit și cu sănătatea grav zdruncinată. Toate privilegiile prevăzute pentru acest contingent nu pot înlocui sănătatea pierdută. Ce-i drept, la Guvern ne întîmpinau întotdeauna binevoitor și cu răbdare. De la bun început problema esențială s-a dovedit a fi asigurarea asistenței medicale: toți suferinzii erau tratați la policlinicile de la locul de trai.

La 19 aprilie 1990 a fost organizată societatea «Cernobîl». Și am remarca în mod deosebit receptivitatea Ministerului Sănătății, în fruntea căruia venise dl profesor G. Ghidirim, la solicitările societății. Operativ s-a adoptat hotărîrea privind îmbunătățirea asistenței medicale a sufe-rinzilor. După părerea noastră, dl ministru a soluționat problema în mod ideal: primul document favorabil pentru noi, pătimiții, semnat de dl Ghidirim, ordinul 330 din decem-

(Sfîrșit în pag. 2).

Cine caută găsește

Asociația agricolă «Corjeuți» din Briceni, dispunînd de vaste suprafețe pomicole și legumicole, pînă nu demult vindeau producția de calitate inferioară și nestandard unităților prelucrătoare cu prețuri mici și prin urmare ramura aducea gospodăriei venituri neînsemnate. Astfel situația l-a impus pe corjeuțeni ca în toamna trecută să ridice și să pună în folosință o mică secție de conserve pentru care s-au alocat mijloace bănești în valoare de aproape 900 mii ruble.

Chiar în primul sezon de activitate colectivul unității, cu un efectiv de peste 70 de muncitori, a produs mai mult de 4 milioane de borcane convenționale de producție vitaminică. E bogat și asortimentul: compoturi de mere, pere, prune, castraveți și roșii la borcan, diverse sucuri.

Recent muncitorii au încheiat lucrările de reparație și pregătire a utilajelor și liniilor tehnologice pentru actualul sezon de prelucrare a fructelor și legumelor.

— Am cîștigat din mai multe puncte de vedere, afirmă responsabilul întreprinderii G. V. Jitaru. În primul rînd am răscumpărat întreprinderea chiar de la livrarea primului lot de producție. Mai mult decît atît. În schimbul ei am procurat pentru necesitățile sătenilor și gospodăriei însemnate cantități de lemn, metal, ciment, sticlă, mărfuri de consum popular. Avem legături directe cu orașele Krasnoiarsk, Irkutsk, Tiumen, Cernăuți, alte regiuni și ținuturi ale republicilor din C.S.I. Ne pun însă în gardă prețurile la lăzi, borcane, condimente, care în ultimul timp au urcat fantastic. Ce ne facem dacă, spre exemplu, un borcan de 3 litri costă 5 rub. 60 cop, o cutie de carton pentru 4 borcane — 17 ruble, un căpăcel metalic — 1 rub. 20 cop, iar o sticlă de oțet 17 ruble?

Și tot domnia sa conchide:

— Cine caută găsește.

V. PELIN.

Reuniune internațională la Chișinău

Timp de două zile la Chișinău își desfășoară lucrările reuniunea internațională pe tema «Relațiile interetnice — domeniu de cercetare științifică», organizată de Institutul național de sociologie a Republicii Moldova. Cuvîntul de salut l-a adresat participanților la reuniune dl Alexandru Moșanu, Președintele Parlamentului.

Un material mai amplu despre această reuniune veți putea citi în unul din numerele viitoare ale cotidianului nostru.

Dreptul forței sau forța dreptului?

Reprezentanții Asociației Scriitorilor ruși și ai presei de limbă rusă din Moldova au adoptat un apel către opinia publică democratică din Rusia.

În apel se menționează, între altele, că «Problema transnistreană a depășit demult limitele unui conflict local. Anume astăzi și anume aici se stabilește caracterul relațiilor interstatale în întreg spațiul fostei Uniuni. Dreptul forței sau forța dreptului? Care din aceste formule va precumpăni depinde într-o măsură decisivă de opțiunea pe care o va face Rusia. De aceea, nu pot să nu provoace o profundă îngrijorare tendințele neoimperiale din politica de stat a Rusiei».

«Pentru fiecare om nepărtinitor, studiind profund esența problemei, devine clar că formarea «statalității» Transnistriei s-a realizat violîndu-se brutal principiile de bază ale dreptului internațional», se arată în continuare în apel.

«Intervenția militară a Armatei a 14-a, poziția ambiguă a conducerii ruse atribuie conflictului politic o nuanță etnică și, în esență, îl transformă pe ruși din Moldova, majoritatea cărora trăiesc în raioanele din dreapta Nistrului, în ostatici ai noii politici a Moscovei». Sprijinul tacit, ba chiar și fățiș al republicii anticonstituționale nistrene de către reprezentanții Rusiei democratice sînt apreciate de autorii apelului nu ca o proteJare, ci ca pe o trădare a intereselor diasporei ruse din republicile foste sovietice.

«Astăzi în Moldova se maturizează și prinde putere forța care și-a propus să reinstaureze imperiul și totalitarismul pe întreg teritoriul fostei Uniuni Sovietice, republica noastră a devenit un poligon, unde se perfecționează tactica de destabilizare și de distrugere a statalității tinerelor țări», se subliniază în document.

În încheierea apelului, președintele Asociației scriitorilor ruși, B. Marian, membrii Uniunii Scriitorilor din Moldova E. Gabunia, M. Hazin, I. Iunko, redactorii șefi ai ziarelor «Nezavisimaia Moldova» și «Grajdanin Moldovi» E. Zamura și, respectiv, E. Bartașevici, alți semnatari ai apelului îi cheamă pe toți cei care împărtășesc idealurile democrației, în care este viu sentimentul civic și care nu este afectat la vanitatea exclusivismului național, să sprijine cererea poporului Moldovei de a retrage Armata a 14-a a Rusiei de pe teritoriul republicii și să condamne mișcarea pe forță, care începe să predomine în politica externă a Rusiei. Toți cei ce doresc să se alăture apelului pot solicita relații la telefonul 23-33-29.

(Moldova-pres).

Cum Lukianov clădea «republica nistreană»

În 1990, la începutul de vară, la Președintele Sovietului Suprem al U.R.S.S., Lukianov A. I., a intrat, nu se știe pentru a cîta oară, deputatul din partea Moldovei Iu. Biohin. Pe parcursul unei conversații pe așezate el a informat șeful organului legislativ suprem asupra evenimentelor din Moldova care, după părerea dumisale, duc la ieșirea acestei republici din U.R.S.S. Interlocutorii au convenit că pentru stăvilirea acestui proces ar trebui elaborată strategia creării pe teritoriul Moldovei a încă două formațiuni statale: în stînga Nistrului și în zona găgăuză, unde anumite forțe au și desfășurat acțiuni separatiste sub dirijarea secretă a partidului. Lukianov l-a invitat la sine pe Iazov și Pugo, dîndu-le indicațiile respective. După cîteva zile la Marele Stat Major al Armatei Sovietice se lucra cu sîrguință la întocmirea unui plan de creare a acestor republici. El urma să fie pus în aplicare fără întîrziere prin intermediul Districtului militar Odesa (respectiv — cu concursul armatei a 14-a). În continuare toate indicațiile privind dirijarea acțiunilor parveneau de la grupul de deputați «Soiuz», coordonarea înfăptuind-o Lukianov. După eșecul puciului din august al C.S.S.E., arhivele fostului speaker unional au nimerit în mîinile organelor de anchetare, iar mai apoi au ajuns și la noi. Pentru cercetarea lor a fost trimis la Moscova Pavel LUTENCO, anchetator penal pentru cazuri de importanță excepțională de pe lîngă Procuratura Republicii Moldova. Dumnealui a și oferit interviul ce urmează.

— **Domnule Lutenco, la începutul lunii mai postul de radio al Rusiei transmisese o informație despre tentativele Dvs. de a obține o întrevedere cu Lukianov A. I. deținut la închisoarea «Matrosskaia tișina». Ce v-a făcut să pledați pentru o asemenea întîlnire?**

— Cercetînd dosarul penal ce ține de acțiunile unor persoane tiraspolene cunoscute, acțiuni orientate la dezintegrarea teritorială și la răsturnarea cu forța a structurilor legitime ale puterii de stat, noi am aflat că Smirnov I. N., Maraçuța G. S. și alți lideri ai «RSSMN» pe parcursul anilor 1990—1991, chiar pînă la eșecul tentativei de a săvîrși lovitura de stat în august anul trecut, au avut mai multe întrevederi neoficiale la Moscova cu fostul Președinte al Sovietului Suprem al Uniunii Sovietice A. I. Lukianov, care sprijinea pe toate căile și practic contribuia la proclamarea și înființarea formațiunilor statale nelegitime pe teritoriul Moldovei. Procurorul Republicii Moldova, Postovan D. H., a intervenit de cîteva ori în fața procurorului Rusiei, Stepankov V. G., cu rugămintea de a ni se permite să luăm cunoștință de materialele referitoare la Lukianov. Fără a primi răspuns, eu, din însărcinarea dlui Postovan, am plecat la Moscova. La Procuratura Rusiei mi s-a oferit o asemenea posibilitate.

— **Ce documente concrete ați scos la iveală?**

— Am reușit să iau cunoștință de jurnalul lui Lukianov, în care el își fixa minuțios, minut cu minut, toate întrevederile și conversațiile telefonice, scrisorile sosite din republica noastră, corespondența

(Sfîrșit în pag. 2).

Pentru CĂRARE

Instantanee

EVOLUȚIA UNUIA

A evoluat
Din gros:
Eri ateu,
Azi credincios.

UNUI TIP

Ar fi cazul să se știe
Adevărul auster:
Ce porți tu sub pălărie
Nu e cap, ci... un cuier

S-O ȘTII, PIGIINE

Deci s-o știi
Pe veci, păgîne,—
Ce-i furat
Tot furt rămîne.

DINSPRE ȚARA LUI GLONȚE-PĂSARE

Afară zboară glonțul
Ca gînd de om sinistru
Și curge sînge tînăr
Pe vai bătrîn de Nistru.

UN DESTITUIT DIN POST

Fostul mare șef Cuciuc,
Scos la ianc,
Azi îi năuc:
«Dau un ban,
Dar să conduc...»

UN CĂPCĂNAR

Tot punînd
La căpcănele,
Hopi s-a prins
Și el în ele.

UN POLCOVNIC DE DUZINĂ

Nu i-a mers
Pe plai afgan,
Dar fiind la scop avan,
Se îndreaptă, mult grozav,
Înspre plaiul cel moldav.

AFACERISTUL

Zice c-ar fi
Businessman
Dar, de fapt,
E-un hoțoman.

21 mai 1992

Cum Lukianov clădea «republica nistreană»

În 1990, la începutul de vară, la Președintele Sovietului Suprem al U.R.S.S., Lukianov A. I., a intrat, nu se știe pentru a cîta oară, deputatul din partea Moldovei Iu. Blohin. Pe parcursul unei conversații pe așezate el a informat șeful organului legislativ suprem asupra evenimentelor din Moldova care, după părerea dumisale, duc la ieșirea acestei republici din U.R.S.S. Interlocutorii au convenit că pentru stăvilirea acestui proces ar trebui elaborată strategia creării pe teritoriul Moldovei a încă două formațiuni statale: în stînga Nistrului și în zona găgăuză, unde anumite forțe au și desfășurat acțiuni separatiste sub dirijarea secretă a partidului. Lukianov i-a invitat la sine pe Iazov și Pugo, dîndu-le indicațiile respective. După cîteva zile la Marele Stat Major al Armatei Sovietice se lucra cu sîrguință la întocmirea unui plan de creare a acestor republici. El urma să fie pus în aplicare fără întîrziere prin intermediul Districtului militar Odesa (respectiv — cu concursul armatei a 14-a). In continuare toate indicațiile privind dirijarea acțiunilor parveneau de la grupul de deputați «Soiuz», coordonarea înfăptuind-o Lukianov. După eșecul puciului din august al C.S.S.E., arhivele fostului speaker unional au nimerit în mîinile organelor de anchetare, iar mai apoi au ajuns și la noi. Pentru cercetarea lor a fost trimis la Moscova Pavel LUTENCO, anchetator penal pentru cazuri de importanță excepțională de pe lîngă Procuratura Republicii Moldova. Dumnealui a și oferit interviul ce urmează.

— Domnule Lutenco, la începutul lunii mai postul de radio al Rusiei transmisese o informație despre tentativele Dvs. de a obține o întrevedere cu Lukianov A. I. deținut la închisoarea «Matrosskaia tișina». Ce v-a făcut să pledați pentru o asemenea întîlnire?

— Cercetînd dosarul penal ce ține de acțiunile unor persoane tiraspolene cunoscute, acțiuni orientate la dezintegrarea teritorială și la răsturnarea cu forța a structurilor legitime ale puterii de stat, noi am aflat că Smirnov I. N., Maracuța G. S. și alți lideri ai «RSSMN» pe parcursul anilor 1990—1991, chiar pînă la eșecul tentativei de a săvîrși lovitura de stat în august anul trecut, au avut mai multe întrevederi neoficiale la Moscova cu fostul Președinte al Sovietului Suprem al Uniunii Sovietice A. I. Lukianov, care sprijinea pe toate căile și practic contribuia la proclamarea și înființarea formațiunilor statale nelegitime pe teritoriul Moldovei. Procurorul Republicii Moldova. Postovan D. H., a intervenit de cîteva ori în fața procurorului Rusiei, Stepankov V. G., cu rugămintea de a ni se permite să luăm cunoștință de materialele referitoare la Lukianov. Fără a primi răspuns, eu, din însărcinarea dlui Postovan, am plecat la Moscova. La Procuratura Rusiei mi s-a oferit o asemenea posibilitate.

— Ce documente concrete ați scos la iveală?

— Am reușit să iau cunoștință de jurnalul lui Lukianov, în care el își fixa minuțios, minut cu minut, toate întrevederile și conversațiile telefonice, scrisorile sosite din republica noastră, corespondența

(Sfîrșit în pag. 2).

ZONA DE SECURITATE

(Sfîrşit.)

Cum Lukianov clădea «republica nistreană»

sa cu organele nelegitime din republicile nelegitime. În procesul examinării s-a dovedit că persoane de legătură între speaker şi formaţiunile numite erau unii deputaţi din grupul «Soluz», cel mai activ dintre ei fiind Iurii Blohin. Acest «reprezentant al Moldovei» venea la Lukianov de cîteva ori pe zi, ba şi se reţinea aici mult mai mult ca alţii. Odată s-a întîmplat chiar că, de dragul întrevederii cu el, Lukianov a renunţat la primirea unei înalte delegaţii parlamentare din Franţa. Aşadar, în cabinetul şefului Sovietului Suprem a luat naştere şi a început să fie tradusă în viaţă «vrerea poporului» din stînga Nistrului. Evenimentele tiraspolene erau prezentate în mod denaturat Preşedintelui U.R.S.S. şi de către mijloacele de informare în masă (aşa ceva continuă pînă azi. — **Nota aut.**).

De pildă, la 21 februarie 1991, în timpul pregătirilor pentru Referendumul unional, Lukianov a întreţinut o discuţie cu Gorbaciov despre Moldova. Preşedintele ţării a cerut să i se prezinte informaţie suplimentară, şi Lukianov imediat îi telefonează lui Blohin, obţine informaţia dorită (e clar, de ce natură), transmiţînd-o apoi Preşedintelui. La 29 aprilie al aceluiaşi an timp de 10 minute Lukianov şi Gorbaciov analizează prin telefon destinul Decretului cu privire la Moldova. Imediat după aceasta lui Blohin i se oferă de două ori mai mult timp. Speakerul află de la deputat că Parlamentul Moldovei «nu respectă» condiţiile Decretului, iar cei de la Tiraspol se văd doar «nevoiţi să reacţioneze la toate acestea». Peste cîteva minute versiunea îi este raportată Preşedintelui ţării ca fapt real.

La drept vorbind, în timp ce Blohin şi compania sa îi dezinformau în fel şi chip pe toţi, organele oficiale ale Moldovei, menite să împiedice asemenea fapte, prea se lăsau pe tînjeală. În arhiva lui Lukianov am descoperit o mulţime de adresări şi scrisori provenite de la autorităţile (legale şi nelegale) tiraspolene şi comrătene, dar nici una din partea celor chişinăiene. Neîndeminarea şi încetineala în execuţie de care au dat dovadă organele noastre oficiale au înlesnit în anumită măsură apropierea consecinţelor cu care ne confruntăm azi.

— **Să ne referim măcar la o parte din corespondenţa lui Lukianov.**

— La 10 aprilie 1991 Smirnov şi Maracuţa i-au adresat demersul «Cu privire la necesitatea creării sistemului unic al organelor de drept din Transnistria», în care ei roagă şeful Parlamentului să permită lichidarea organelor de menţinere a ordinii de drept existente în zona răsăriteană a Moldovei şi înfiinţarea în locul lor a unor organe noi, care n-ar fi subordonate Chişinăului. (Precum se ştie, acţiunea în cauză a fost realizată cu aplicarea forţei toamna trecută). Au fost de ajuns doar două (!) zile ca să apară pe mesajul cu pricina următoarea rezoluţie a lui Lukianov: **«Tov. Golik Iu. V., Pugo V. K., Trubin N. S., Iakovlev V. S., Luşcikov S. G. — Rog să examinaţi în mod minuţios chestiunile abordate şi, dacă e posibil, să soluţionaţi principalele din ele. 12 aprilie 1990».**

Ştia prea bine că dispoziţia «să soluţionaţi principalele din ele» contravine legilor, o scrie un om care elaborează aceste legi. Precum vedem, fariseismul întrece orice măsură. Însă un alt jurist, Trubin N. S., pe atunci Procuror General al U.R.S.S., nu şi-a permis să-şi calce în picioare principiul profesional elementar, răspunzîndu-i lui Lukianov: «Stimate Anatolii Ivanovici! Pentru crearea în Transnistria a unor organe de procuratură subordonate nemijlocit Procuraturii U.R.S.S. nu există temeiuri juridice. Asemenea tentative ar face doar să se acutizeze relaţiile interetnice».

Aşadar, Procurorul U.R.S.S. a dat un răspuns onest. Prin aceasta el a recunoscut faptul real că acutizarea relaţiilor interetnice din republica noastră îşi la începutul din Moscova şi că în calitate de factori ai acestei acutizări pînă în prezent se manifestă acţiunile forţelor separatiste. Sîngele vărsat în republica noastră este pe conştiinţa lor.

Un alt exemplu. În ziua de 14 mai a aceluiaşi an Iurii Blohin transmite speakerului hotărîrea liderilor impostori ai autoproclamatei republici sovietice socialiste moldoveneşti nistrene «Despre participarea R.S.S.M. Nistrene la pregătirea şi semnarea Tratatului unional». Pe acest document Lukianov aşterne o rezoluţie ceva mai fermă. **«Tov. Nişanov R. N., Şişcov L. D. E necesar a elabora strategia acestei participări, propuneţi variante de soluţii pentru chestiunea în cauză».** După cum vedeţi, la Kremlin se întocmea o adevărată strategie pentru ceea ce avem, astăzi în republică. Aş putea numi şi alte fapte de atribuţie a lui Lukianov la înghebarea formaţiunilor statale nelegitime de pe teritoriul Moldovei. Pentru a-şi face mendrele el găsea de cuviinţă să pesculască cîte ceva pînă şi în scrisorile anonime sosite din republica noastră.

Vă mai pot spune că noi posedăm informaţie şi despre contribuţia altor persoane moscovite la dezmembrarea Moldovei. Şi nu toţi sînt dintre ghekacepişti.

— **Îndrăznesc să întreb — ce rol printre ei îl joacă jurnaliştii moscoviţi, care continuă să dezinformeze publicul în ceea ce priveşte evenimentele din republica noastră?**

— Dacă îi aveţi în vedere pe K. Mealo de la «Novoe vremea», Fateev de la TV Ostankino, pe corespondenţii speciali şi de pe teren de la «Komsomolskaia pravda», pe A. Nevzorov şi pe alţii de tipul lor, vă pot mărturisi că unii dintre ei aveau legături directe cu ghekacepiştii, atîta doar că n-au reuşit să se manifeste în cele trei zile, dar în schimb mai apoi o parte din ei s-au dovedit a fi nişte dezinformatori militanţi. O altă parte, în virtutea modalităţii seculare de cultură naţională a ruşilor şi deficitului de profesionalism, nici nu pot să scrie altfel. Iar unii pur şi simplu s-au pomenit sub înrîurirea anumitor forţe, nici nu-şi dau seama cîtă daună îşi pricinuiesc lor înşişi şi poporului lor. Pare-mi-se, Dvs. scriaţi într-un articol ca următoarea lovitură de stat de pe fostul pămînt sovietic va putea începe sub pretextul «apărării familiilor de ofiţeri». După cum ştim, nu demult armata a 14-a a ieşit pe poziţii de luptă în Moldova tocmai sub un atare pretext. Deşi dirijarea acţiunilor ei le-a preluat faimosul general Makaşov, aceşti ziarişti o ţin pe a lor. Ar fi de dorit ca ei să se dumerească ceva mai devreme decît vor fi să ajungă acţiunile de «apărare a familiilor de ofiţeri» pînă la Kiev şi Moscova.

DIN PARTEA AUTORULUI: Sperăm că de azi înainte organele de stat ale Moldovei vor întreprinde măsuri mai eficiente pentru informarea Moscovei, precum şi a republicilor fostei Uniuni, asupra adevărului şi minciunii «despre republica nistreană». Reprezentanţilor presei obiective din Rusia le putem spune că le oferim cu plăcere documente şi posibilitatea de a se publica.

Pentru conformitate
Gheorghii MIRZENCO.
(«Nezavisimaia Moldova», 20.05.92).